

POSTANOWIENIE

Dnia 8 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło

w sprawie ze skargi B. B. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 20 maja 2019 r.,
sygn. VI Ca [...] wydanego w sprawie
z powództwa B. B.
przeciwko B. X.
o alimenty,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 8 września 2022 r.,

- 1. odrzuca skargę,**
- 2. odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania.**

UZASADNIENIE

Powód B. B. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 20 maja 2019 r., sygn. akt VI Ca [...].

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy zmienił rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji oddalające żądanie zasądzenia alimentów na rzecz małoletniego B. B. Sąd Okręgowy uznał, że apelacja strony powodowej zasługiwała na częściowe uwzględnienie, tj. w zakresie w jakim zmierzała do zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od pozwanego B. X. na rzecz małoletniego

B. B. alimentów za okres poczynszy od dnia 8 września 2017 r. W pozostałym zakresie apelacja została oddalona.

Sąd Okręgowy ocenił prawidłowość przeprowadzonego przez Sąd Rejonowy postępowania dowodowego, zastosowania przepisów prawa, jak również prawidłowość poczynionych ustaleń faktycznych, ustalenia stanowiące podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji za okres do dnia 8 września 2017 r. - Sąd Okręgowy przyjął jako podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy uznał apelację strony powodowej za zasadną w części i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżone orzeczenie w pkt. 1, tj. dotyczącym okresu od dnia 8 września 2017 r, zasądzając kwotę 500 złotych alimentów na rzecz małoletniego powoda B. B.. W pozostałym zakresie, argumenty podniesione przez apelującą nie zasługiwały na uwzględnienie, dlatego na podstawie art. 385 k.p.c. apelację w pozostałej części oddalono.

Na rozstrzygnięcie to skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego rozstrzygnięcia złożył powód. Wyrok zaskarżył w zakresie: punktu I w części, w której stwierdza on: poczynając od dnia 8 września 2017 roku zasądza od pozwanego B. X. na rzecz małoletniego B. B., urodzonego [...] 2011 roku tytułem alimentów kwotę 500 (pięćset) złotych miesięcznie, oraz w części, w której sentencja wyroku stwierdza: oddalając powództwo w pozostałej części.

Wniósł o stwierdzenie niezgodności z prawem zaskarżonego wyroku oraz zasądzenie kosztów.

Wskazał na rażące naruszenie prawa tj:

- art. 132 k.r.o. i art. 135 § 1 i § 2 k.r.o. obydwie w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 1997 Nr 123 poz. 776 z późn. zm. W skrócie urzs);

-art. 132 k.r.o. i art. 135 § 1 i § 2 k.r.o. obydwie w zw. z art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 3 i ust. 4, art. 14 ust. 1 pkt 1 do 5 (szczególnie pkt 1) i ust. 2e/2f ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 1998 Nr 162 poz. 1118 z późn. zm. uerFUS);

-art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 14 ust. 2e i ust. 2f uerFUS;

-art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz w zw. z art. 4 ust. I i ust. 4 urzs;

- art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

-art. 48 § 1 pkt. 5 kpc.

W obszernym uzasadnieniu uzasadnił swoje stanowisko.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o oddalenie skargi i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania zainicjowanego wniesieniem skargi, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku podlega odrzuceniu.

Skarga zawiera brak konstrukcyjny polegający na niewyjaśnieniu w sposób niebudzący wątpliwości czy zaskarżonego wyroku nie da się wzruszyć przy wykorzystaniu innych środków prawnych.

Wyrok sądu drugiej instancji może być zmieniony poprzez wniesienie powództwa o podwyższenie alimentów w przypadku zmiany stosunków w rozumieniu art. 138 kro. Sąd odwoławczy zmieniając na korzyść powoda rozstrzygnięcie dotyczące alimentów kierował się nie tylko uzasadnionymi potrzebami małoletniego powoda, który znajduje się istotnie w niezwykle ciężkim położeniu zdrowotnym i materialnym ale miał na względzie możliwości finansowe pozwanego (dziadka powoda), którego odpowiedzialność jako zobowiązanego do alimentacji w dalszej kolejności ma charakter subsydiarny. Brał też więc jego możliwości finansowe i okoliczność, że pozwany pomagał już swojemu synowi- ojcu małoletniego powoda.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest co do zasady środkiem subsydiarnym, wchodzącym w rachubę wyłącznie w

takiej sytuacji w której nie można innymi środkami prawnymi, które nie muszą stanowić środków odwoławczych czy środków zaskarżenia, doprowadzić do zmiany lub uchylecia kwestionowanego rozstrzygnięcia w sprawie niniejszej dotyczącej zasądzonych alimentów i kwestionowanej ich wysokości.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego środkiem prawnym wyłączającym dopuszczalność skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w razie zmiany stosunków (art. 138 k.r.o.) jest pozew o obniżenie, podwyższenie lub wygaśnięcie alimentów (postanowienie SN z dnia 4 grudnia 2009 r., I CNP 91/09, Biul. SN 2010, nr 2, s. 13). Na podstawie określonej w art. 138 k.r.o. istnieje możliwość pozbawienia skuteczności wyroku poprzednio, ustalającego wysokość obowiązku alimentacyjnego. Gdy więc skarga dotyczy takiego wyroku, w ramach wymagania konstrukcyjnego skargi określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarżący powinien wykazać, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia nie jest możliwe także za pomocą omawianego powództwa. Skarżący nie tylko tego nie dokonał, ale podniósł okoliczności, które powodują wątpliwości i mogą wskazywać, że już po wydaniu zaskarżonego orzeczenia, nastąpiła pomiędzy stronami zmiana stosunków tj zwiększyły się koszty utrzymania dziecka, a w takim wypadku nie zachodziłyby przeszkody do wniesienia nowego powództwa określonego w art. 138 k.r.o. Samo stwierdzenie, zawarte w uzasadnieniu skargi, że nie doszło do istotnej zmiany stosunków poza wzrostem kosztów utrzymania nie jest wystarczającym uzasadnieniem, spełniającym wymogi konstrukcyjne skargi dla braku stosowania art. 138 kro, zwłaszcza, że sposób sformułowania tego oświadczenia, co należy podkreślić, wskazuje na zmianę stosunków od daty wydania orzeczenia. Przesłanką zastosowania art. 138 kro jest „zmiana stosunków” nie musi ona mieć charakteru kwalifikowanego w postaci „istotnej zmiany stosunków” którą podnosi skarżący. W tych okolicznościach brak jest podstaw do przyjęcia skargi o stwierdzenie niezgodności wyroku.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł o odrzuceniu skargi, a na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 99, art. 424¹², art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. orzekł o kosztach postępowania w sprawie wywołanej wniesieniem skargi.

